

державної дисципліни та усвідомлення, при цьому, її важливості та актуальності.

Список використаних джерел:

1. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України: закон України від 24 березня 1999 р. № 551-ХІV// Відомості Верховної Ради України. – 1999. - №22-23. – Ст. 197
2. Про Дисциплінарний статут митної служби України: закон України від 06 вересня 2005 р. № 2805-ІV// Відомості Верховної Ради України. – 2005. - №42. – Ст. 467
3. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України: закон України від 22 лютого 2006 р. № 3460-ІV// Відомості Верховної Ради України. – 2006. - №29. – Ст. 245
4. Шморгун Олександр Семенович. Забезпечення законності та дисципліни в діяльності органів виконавчої влади. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Київ, 2010. - С. 272
5. Малько А.В. Льготная и поощрительная правовая политика. – С. Пб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2004. – С. 233

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НЕЛЕГАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ

Муранова В.В.,

ад'юнкт кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, заступник начальника кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ *Павлюшин О.В.*

Однією з глобальних проблем сучасності є міграція. Адже у світі майже не лишилися країн, яких би вона не доторкнулася. Про це свідчать підрахунки вчених, які вважають, що нині у світі значно більше міжнародних мігрантів, ніж будь-коли, і якщо мігруюче населення продовжуватиме зростати такими ж темпами, як і в останні 20 років, то до 2050 року у світі загалом буде 405 мільйонів міжнародних мігрантів [1]. У свою чергу, наша держава в умовах світової глобалізації, вдалою геополітичного розташування, євроінтеграційного вибору, політичної орієнтації на забезпечення прав людини та розвитку громадянського суспільства є сьогодні не лише країною походження та транзиту, а й країною призначення мігрантів, причому досить часто - нелегальних. Так, згідно з інформацією МВС України протягом 2011 року за межі країни вислали понад 13 тисяч нелегальних мігрантів [2], проте дана цифра навряд чи охоплює реальну чисельність нелегалів на території нашої країни. Нелегальна міграція сама по собі вже є злочином, і, на жаль, найчастіше вона спричиняє порушення групової ідентичності, виникнення соціальної напруги, масових конфліктів, екстремістських рухів, криміналізації суспільства тощо. У зв'язку із зазначеним, проблема побудови ефективної міграційної політики та правового регулювання нелегальної міграції в Україні нині є особливо актуальною.

Про це свідчить і те, що вивченням проблем правового регулювання нелегальної міграції займаються вчені з позицій різних галузей знання: філософи, юристи, соціологи, психологи, демографи, етнографи, економісти тощо. Серед них, зокрема, О.О. Бандурка, І.О. Гарна, М.А. Дамірлі, О.М. Джужа, Пьотр Казьмеркевіч, М.В. Костицький, С.О. Мосьондз, О.А. Малиновська, А.П. Мозоль, В.І. Олефір, Ю.І. Римаренко, Н.П. Тиндик, Т.Ю. Цуркан, С.Б. Чехович та інші вчені, проте залишаються недостатньо розробленими філософсько-правові аспекти міграції, міграційної політики, зокрема дослідження проблем правового регулювання нелегальної міграції в соціокультурному контексті.

Отже, розглянемо з філософсько-правових позицій проблеми правового регулювання нелегальної міграції в соціокультурному контексті.

Так, з позиції позитивного права незаконною (нелегальною) міграцією вважається незаконне перетинання державного кордону іноземцем або особою без громадянства, перебування та ухилення від виїзду з України після закінчення визначеного терміну законного перебування та втрата підстав для подальшого перебування, а також самовільна зміна свого правового статусу під час перебування в Україні. У свою чергу з позиції природного права міграція – це спосіб реалізації права на свободу пересування, вільний вибір місця проживання, які ґрунтуються на міжнародно-правових стандартах прав людини. Таким чином, у зазначеному аспекті жодна людина не може реалізовувати це право протиправно, але може по за законом, протизаконно. Щораз стосується детермінант нелегальної міграції, то до них належать соціальні, економічні та політичні умови, що склалися в країнах походження мігрантів. Це і швидке зростання населення, бідність, високий рівень безробіття, внутрішні конфлікти, що породжують насильство та суспільне безладдя, жорстокі політичні режими, значні порушення прав людини та різний життєвий рівень у більш та менш розвинених країнах, а також і зростаючі очікування – це ті фактори, які стимулюють людей мігрувати в пошуках кращого життя.

Під соціокультурним простором суспільства ми розуміємо особливий зрів соціального простору, який виражається у відтворенні соціального буття через традицію чи інновацію. Адже культура має двоякий діаметрально протилежний зміст: з однієї сторони вона означає дещо спільне, що притаманне людям, а з іншої сторони – те, що їх відчужує один від одного. Інакше кажучи, культура – це те, що об'єднує людей, але також і те, що їх розділяє. На нашу думку, власне це і слугує мотивом більшості злочинів, що вчиняються іноземцями та відносно них – таких, як расизм, ксенофобія, злочини на ґрунті ненависті, торгівля людьми, організована злочинність тощо. У свою чергу від нелегальних мігрантів на території нашої країни взагалі чекати можна будь-чого. Так, прикладом можуть слугувати загальновідомі події, що відбулися рік тому в Одесі, де громадянин Російської Федерації Аслан Дикаєв – килер, який перебував у розшуку і нелегально проживав в Одесі, при затриманні вбив двох міліціонерів.

Проте тенденція зближення народів та культур проявлялася ще з давніх-давен, хоча й в суперечливих формах. Так, навіть завойовницькі акції – такі, як Хрестові походи XI - XIII століть, мали свій позитивний результат – розширення кругозору, культурні контакти і запозичення, а, отже, і збагачення культур. В епоху Відродження великі географічні відкриття дозволили “оглянути” Землю і стимулювати розвиток “планетарного мислення” тощо. Тому, на нашу думку, сучасне збільшення масштабів міграції – це природний та закономірний процес. Тим більше, що внаслідок дії економічних, політичних, духовних факторів, завдяки сучасним засобам інформації, виникненню і наростанню проблем планетарного масштабу дедалі очевиднішою стає необхідність досягнення єдності людства, людської культури і цивілізації, мирного співіснування, співробітництва, взаємодопомоги всіх народів Землі. Єдність аж ніяк не усуває відмінностей між націями, народами та національними культурами. У їх якісній різноманітності – багатство і життєва сила загальнолюдської цивілізації. При цьому можна бути впевненим, що і в найближчому і у віддаленому майбутньому збережеться ця “різнобарвність” культур [3].

Підбиваючи підсумки, вважаємо що, формуючи міграційну політику нашої держави, необхідно приділити особливу увагу проблемам правового регулювання нелегальної міграції, адже соціальність визначає тип суспільства. Тому для того, щоб забезпечити належний суспільний розвиток нашої країни, розвиток у ній громадянського суспільства, забезпечення прав людини у сучасних умовах глобалізації та євроінтеграції є надзвичайно важливим

врегулювання нелегальної міграції. Таким чином, щоб не допустити нелегальної міграції та при цьому забезпечити дотримання прав людини, а також з урахуванням соціокультурного виміру міграції вважаємо за доцільне:

- 1) розробити міграційний кодекс, який би охоплював основні питання, що виникають у суб'єктів міграційних процесів, та забезпечити його доступність (наприклад на сайті Державної міграційної служби та бажано різними мовами);
- 2) створити єдину міжнародну міграційну базу, за якою можна було б ідентифікувати мігрантів;
- 3) заборонити в'їзд на територію нашої країни мігрантам, які мають не погашену судимість за вчинені тяжкі чи особливо тяжкі злочини;
- 4) в обов'язковому порядку ввести своєрідну підписку щодо обов'язків про повагу та толерантне відношення до цінностей нашої держави (різними мовами);
- 5) зробити жорсткішими санкції за нелегальну міграцію;
- 6) постійно проводити заходи щодо інтеграції іноземців в українське суспільство, а також з метою попередження ксенофобії, расової нетерпимості та злочинів на ґрунті ненависті, запровадити відповідні уроки в школах та спецкурси у вищих навчальних закладах, які висвітлюватимуть своєрідну "єдність" людства, навчатимуть толерантності тощо. Та в жодному разі не допустити позицію космополітизму (якщо він нехтує національними ознаками культури), ідеї злиття націй чи вузького націоналізму, який означає проіставлення "своєї" нації іншим, її піднесення над ними, навієс національну пихатість та неприязнь до "чужих".

Список використаних джерел:

1. Міжнародна організація з міграції. Звіт із світової міграції у 2010 році [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.iom.org.ua/index.php?page=news&type=publication&id=477#>.
2. Щоденна інформаційна газета «ДЕНЬ» / - 2012. - № 38 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/ua/2012.38>.
3. Щерба С.П. Філософія [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://ukrnkiga.org.ua/ukrnkiga-text/774/32/>.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЙ «СУБ'ЄКТ ПРАВА» ТА «СУБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН»

Гнатущенко Ю.В.,

здобувач кафедри теорії держави і права Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ *Гусарев С.Д.*

В юридичній літературі досить довгий час обговорюється ання про співвідношення понять «суб'єкт права» та «суб'єкт правовідносин». Існує два підходи щодо вирішення цієї методологічної проблеми. Чітке визначення змісту кожного із зазначених понять необхідне не лише для чистоти категоріальних рядів, але й для здійснення правової практики – як нормотворчої, так і правозастосовчої.

Перша точка зору ґрунтується на тому, що поняття «суб'єкти правовідносин» і «суб'єкти права» рівнозначні.

Так, Ц. А. Ямпольська, отожднюючи поняття суб'єкта права й суб'єкта правовідносин, відзначає, що суб'єктами права є носії прав і обов'язків, що беруть участь у правовідносинах чи можуть брати в ньому участь [1, с. 112].

М. І. Малузов зазначає, що поняття «суб'єкти права» та «суб'єкти правовідносин» у принципі рівнозначні, хоча в літературі щодо цього висловлюються певні застереження. По-перше, конкретний громадянин як постійний суб'єкт права не може бути одночасно учасником усіх правовідносин; по-друге, народжені, малолітні діти, душевнохворі особи, будучи суб'єктами права, не є суб'єктами більшості правовідносин; по-третє,